

Stanovisko

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

k materiálu „Návrh poslanců Lucie Sedmihradské, Jana Papajanovského, Věry Kovářové, Matěje Hlavatého, Jakuba Krainera, Pavly Pivoňky Vaňkové, Víta Rakušana, Julie Smejkalové, Lukáše Vlčka, Jana Berkiho, Elišky Olšákové, Jana Svitáka, Michaely Opltové, Jany Krutákové, Ester Weimerové, Karla Dvořáka, Barbory Urbanové, Adriany Choichelové a Josefa Fleka na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 120)“

V rámci mezirezortního připomínkového řízení jsme obdrželi výše uvedený návrh a k němu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR (KZPS ČR) uplatňuje následující zásadní připomínky.

Doporučujeme zaujmout k návrhu nesouhlasné stanovisko.

Odůvodnění:

1) K podstatě předkládaného návrhu:

V návrhu se uvádí, že sleva na poplatníka bude vázána na zaplacené sociální a zdravotní pojištění i u příjmů podle § 6 – závislá činnost.

- a) V případě, že jsou mzdy zpracovány externí firmou, s největší pravděpodobností nebude mít externí zpracovatel aktuální informaci o tom, zda zaměstnavatel zaplatil/zaplatí sociální a zdravotní pojištění v termínu a ve správné výši. Povinnost odvodu pojistného nastává v budoucím období po zpracování mezd (lze uhradit až do 20. dne v měsíci). Návrh neuvádí, zda je myšleno posuzování zaplacení pojistného zpětně nebo za příslušné období zpracování mezd.
- b) Pokud je myšleno posuzování platby pojistného zpětně, za jaké období bude tato kontrola provedena – za bezprostředně předcházející kalendářní měsíc, nebo je myšleno za všechna předcházející období?

2) K podstatě předkládaného návrhu:

Z návrhu vyplývá, že dosavadní sleva bude přesunuta mezi "daňové zvýhodnění" ve výši 30.840 Kč za rok. Rozumíme tomu, že je záměrem navrhovatelů podpořit příjmově slabší zaměstnance a rozšířit kruh zaměstnanců, kteří budou moci zvýhodnění (slevu na poplatníka) využít. Vázání finální částky (daňového bonusu) na zákonné pojistné je v praxi komplikované – viz. dále.

- a) Navrhované daňové zvýhodnění nebude možné uplatnit u dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti. Zde bude nadále platit stávající úprava: „Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani“. Pokud by byla přijata předložená úprava zákona, v praxi budou existovat dva pojmy/režimy pro „uplatnění základní slevy na poplatníka“.

- b) Pokud by se mělo nově daňové zvýhodnění poměřovat s odvody pojistného, dojde k podstatné změně při výpočtu mezd, což si vyžádá úpravu mzdových programů. Aplikace takové úpravy v praxi by tedy měla zohlednit nezbytný předcházející čas na úpravu mzdových programů.
- c) Z návrhu úpravy jsme přesně nepochopili, jak bude daňové zvýhodnění navázané na odvod pojistného zaměstnavatele aplikované při konkrétním výpočtu mzdy.

Příklad:

hrubá mzda zaměstnance = 25.000 Kč, odvody zaměstnavatele (ZP, SP) = 2.900 Kč

STÁVAJÍCÍ ÚPRAVA: sleva na poplatníka (30.840 / 12 m) = 2.570 Kč / měsíc
15% daň z příjmů (25.000 x 15 %) = 3.750 Kč
ze mzdy zaměstnance bude sražena daň (3.750 – 2.570) = 1.180 Kč

NAVRHOVÁNO JE: lze uplatit zvýhodnění do výše zaplaceného pojistného = 2.900 Kč
Jaká daň bude odvedena ze mzdy zaměstnance:
a) Nulová (1.180 – 2.900) = 0 Kč,
b) Nebo (3.750 – 2.900) = 850 Kč?

3) K podstatě předkládaného návrhu:

Úprava zákona navrhuje navázat daňové zvýhodnění na vyživované dítě / děti na odvod sociální a zdravotního pojištění. V důvodové zprávě se uvádí termín „odvedené SP a ZP“. V zákonu je použit termín „zaplacené“. Pojem „odvedené“ nemusí být v praxi totožný se skutečným dnem zaplacení. Doporučujeme sjednotit terminologii.

4) K podstatě předkládaného návrhu:

V návrhu zákona v Čl. I se objevuje dvakrát bod 7, jednou se týká § 38gb odstavce 1 a podruhé § 38h a § 38k. Jedná se o legislativně-technickou chybu.

5) K podstatě předkládaného návrhu:

V návrhu zákona (§ 35c odst. 4) se konzistentně používá termín „zaplacené pojistné“. Oproti tomu v důvodové zprávě se na více místech hovoří o „odvedeném pojistném“. V bodě D. Odůvodnění hlavních principů se uvádí: „Hlavním smyslem úpravy je transformace základní slevy na poplatníka na daňové zvýhodnění, které bude nově vratitelné až do výše odvedeného pojistného.“ Dále se ve Zvláštní části důvodové zprávy uvádí: „Na rozdíl od bonusu na poplatníka jej však mohou nadále uplatnit i poplatníci s příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP, pokud splní podmínky zákona a z těchto příjmů bylo pojistné odvedeno.“ Tato terminologická nejednotnost může způsobit interpretační nejasnosti, neboť pojmy „zaplacené“ a „odvedené“ pojistné mohou mít rozdílný právní význam, zejména v kontextu okamžiku, kdy vzniká nárok na čerpání bonusu.

6) K podstatě předkládaného návrhu:

Zákon navrhuje limitovat daňový bonus výší „zaplacených pojistných částek“. Tento koncept představuje odklon od stávající praxe, kdy se ve mzdovém účetnictví výpočty odvíjejí od vyměřovacích základů pro pojistné, nikoli od skutečně uhrazeného pojistného. Pojistné na sociální zabezpečení i veřejné zdravotní pojištění se přitom platí až po zúčtování mezd, obvykle do 20. dne následujícího měsíce.

V okamžiku výpočtu zálohy na daň a měsíčního daňového bonusu tedy pojistné za daný měsíc ještě není zaplacen, a plátce daně tak nemá k dispozici údaj, který je podle návrhu rozhodný pro posouzení nároku i jeho výše.

Ačkoli § 35d upravuje poskytování měsíčního daňového zvýhodnění, návrh zákona neobsahuje mechanismus, který by umožnil ověřit výši zaplaceného pojistného v reálném čase při zúčtování mzdy. Praktická realizace by tak mohla nastat pouze za předpokladu, že by plátce daně vycházel z pojistného zaplaceného v předchozím měsíci, což by vedlo k tomu, že měsíční daňové zvýhodnění (bonus) by bylo poskytováno s minimálně jednoměsíčním zpožděním oproti výplatnímu období.

Návrh rovněž neřeší, jak se bude postupovat v případě oprav pojistného – zda a jakým způsobem se bude opravovat i vyplacený daňový bonus.

Tato konstrukce narušuje princip aktuálnosti zdanění a představuje významný aplikační problém, který činí navržený mechanismus v rámci měsíčního zpracování mezd fakticky neproveditelným bez doplnění dalších procesních pravidel.

7) K podstatě předkládaného návrhu:

Návrh ani důvodová zpráva nevymezují, kdy se pojistné považuje za zaplacené. Není zřejmé, zda rozhodným okamžikem je odepsání částky z účtu plátce, připsání na účet příslušné správy sociálního zabezpečení či zdravotní pojišťovny, nebo zda postačí částečná platba. Bez jednoznačné definice okamžiku zaplacení nelze spolehlivě určit vznik nároku na daňový bonus, což povede k právní nejistotě jak na straně zaměstnavatelů, tak zaměstnanců.

8) K podstatě předkládaného návrhu:

Stávající úprava v § 35c odst. 4 podmiňuje nárok na daňový bonus tím, že poplatník měl příjmy alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Nový návrh tuto podmínku ruší a nahrazuje ji limitem zaplaceného pojistného. Důvodová zpráva sice uvádí, že omezení bonusu do výše zaplaceného pojistného zabraňuje vzniku plně záporné daně z příjmů a posiluje vztah mezi čerpáním daňového zvýhodnění a ekonomickou aktivitou poplatníka, avšak chybí srovnání, proč je nový test zaplaceného pojistného vhodnější než dosavadní test šestinásobku minimální mzdy z hlediska prevence zneužití.

9) K podstatě předkládaného návrhu:

Návrh stanoví, že poplatník uplatňující současně daňový bonus na poplatníka (písm. a) i na vyživované dítě (písm. b) může tyto bonusy čerpat souhrnně až do celkové výše pojistné částky. Toto pravidlo může být v praxi komplikované, neboť není jasné, v jakém pořadí se bonusy uplatňují a zda má poplatník volbu, který bonus preferovat, pokud výše pojistného nepokryje oba bonusy v plné výši.

10) K podstatě předkládaného návrhu:

Bonus na poplatníka podle § 35c odst. 1 písm. a) mohou čerpat pouze poplatníci s příjmy podle § 6, tedy ze závislé činnosti. Naproti tomu bonus na vyživované dítě podle písm. b) mohou čerpat i osoby samostatně výdělečně činné s příjmy podle § 7. Důvodová zpráva tento rozdíl sice popisuje a uvádí, že bonus na poplatníka je navázán na ekonomickou aktivitu poplatníka v zaměstnání, avšak chybí věcné zdůvodnění, proč je toto rozlišení oprávněné a proč by ekonomická aktivita osob samostatně výdělečně činných, které rovněž odvádějí pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, měla být považována za méně relevantní. Návrh rovněž neřeší situaci poplatníků, kteří v průběhu zdaňovacího období změní charakter svých příjmů – například pokud poplatník část roku pracuje jako zaměstnanec a část roku jako osoba samostatně výdělečně činná. V takovém případě není jasné, jak se bude počítat nárok na bonus na poplatníka.

11) K podstatě předkládaného návrhu:

V bodě N. důvodové zprávy se navrhuje schválení v prvním čtení s odůvodněním, že jde o „legislativně poměrně jednoduchou a technickou změnu“. Ve skutečnosti návrh obsahuje 12 novelizačních bodů

(včetně duplicitního bodu 7) zasahujících do 8 paragrafů zákona. Tvzení, že jde o „technickou a legislativně jednoduchou změnu“ (důvodová zpráva), neodpovídá rozsahu a dopadům navrhované úpravy a může být matoucí pro adresáty.

12) K podstatě předkládaného návrhu:

Navrhovaná účinnost od 1. 1. 2027 není doplněna přechodnými ustanoveními, která by upravila návaznost starého a nového systému. Návrh neobsahuje žádná přechodná ustanovení, která by řešila situace poplatníků na přelomu zdaňovacích období. Není tak zřejmé, jak postupovat u ročního zúčtování za rok 2026, které bude prováděno v roce 2027, kdy již bude platit nová právní úprava.

13) K podstatě předkládaného návrhu:

Novela předpokládá, že plátce daně bude při výpočtu bonusu pracovat s údajem o zaplaceném pojistném. Tento údaj však mzdová účtárna nemá k dispozici, neboť úhrady pojistného provádí obvykle účetní oddělení, případně zaměstnavatel sám v případě externě zpracovávaných mezd. Pro realizaci navržené úpravy by musel vzniknout zcela nový procesní mechanismus zahrnující pravidelné předávání údajů o skutečně uhrazeném pojistném (včetně oprav, doplatků a vratek) z účetnictví do mzdového systému, propojování účetních, bankovních a mzdových informačních systémů a nové kontrolní mechanismy pro ověřování úplnosti a správnosti údajů. Tyto dopady nejsou v důvodové zprávě vůbec popsány, ačkoli půjde o jednu z nejsložitějších částí implementace s významným dopadem na zaměstnavatele i zpracovatele mezd. Důvodová zpráva v bodě J. naopak tvrdí, že novela nevyžaduje shromažďování žádných nových údajů, což je v rozporu s realitou navrhované úpravy.

Kontaktní osoby:

Mgr. Jana Bednářová
Dr. Jan Zikeš

e-mail: pravni@amsp.cz
e-mail: zikes@kzps.cz

mob: 737 518 056
mob: 775 15 77 50

V Praze dne 18. března 2026

Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MSc., MBA
p r e z i d e n t